

ubogal in je šel iskat ure v gnoj, in glej — zasvetila se je res v njem. Tako ima sedaj hlapec uro, policija pa novega tata.

Otrok v zrakovu. (luftbalon) V francoskem mestu Tourcoing je napovedal pri ljudski veselici zrakoplavec, da se bo vzdignil v zrak s svojim 7letnim sinčkom. Oče bo pod balonsko košaro med vožnjo telovadil, dočim bo sinček sedel nad njim v košari. Ko se je zrakoplov vzdignil nad neko streho, se je oče zadel ob streho, pri tem se je vrv pri trapezu odtrgala in oče je ostal na strehi, dočim se je olajšani zrakoplov z naglico vzdigal v višave. Prisotna dečkova mati je omedlela, oče pa je brž zasedel avtomobil ter se peljal na ono stran, kamor je povel balon. Celo noč je bilo zasledovanje zama, šele drugo jutro je brzojavno sporočil, da je deček srečno prispel na tla pri Heneggau.

Koliko stane strel iz topa? Strel iz topa (kanona) 350 milimetrov stane 2600 kron. Ladijevje, ki ima 15 oklepnih ladij, ter strelja eno uro, postrelja v eni uri 24 milijonov kron. Koliko se uniči poleg tega, ni še zračuneno.

Začetek kajenja tobaka. Čisto gotovo in znanstveno dokazano je, da so že stari praprebivalci Amerike kadili; med meksikanskimi starinami se je našlo nebroj pip. Vsakemu je znano, kako veliko ulogo je pipa „miru“ igrala pri starih Indijancih. Mislimo si s kakimi težavami se je v starih časih napravil ogenj da je bilo umetno kresanja ognja mogoče sploh nepoznano, in da se je plamen dobil le od užigajočega bliska. Lahko potem razumemo, da je bilo ljudem mnogo na tem ležeče, ogenj dolgo časa živ ohraniti. In čisto naravno je bilo, da so k temu vzeli tobak, rastlino, ki najlažje tli in najprijetnejše diši. Ako je jednemu rodu zmanjkalo ognja, izposodil si ga je pri sosednjem prijateljskem rodu — radi tega tudi kajenje pravne pipe, kot znamenje prijateljstva.

Zopet jeden. V nemškem Rimu, v Koloniji, je bil aretiran ondodni dekan in župnik Ropperz, radi hudodelstva proti pravosti. Žrtve tega hudodelstva so dečki, katere je dekan poučeval v veronauku. Ropperz je že kakih 30 let duhovnik v Koloniji in je vžival velik ugled. Delal se je tudi jako krepstnega. Svoj čas je v cerkvi prijel svojega kaplana in ga ozmerjal zaradi grešne zveze z neko omoženo žensko. Kaplan je na to župnika napadel in ga v cerkvi pretepel.

Koliko zasluži kardinal? „Sempre Avanti“ pripoveduje, koliko zasluži vsako leto kardinal Rampolla, kateri bo menda naslednik sedanjega papeža. Ta namestnik Kristusov, ki nima ničesar, kamor bi položil svojo glavo, dobiva kot kardinal, drž. tajnik itd. okroglih 102.000 lir na leto.

Največji zvonovi so v Koloniji v stolni cerkvi ter tehtajo 500 centov; v Erfurtu tehtajo 275 centov; v Magdeburgu 266, v Vratislavi 200, v Zütphen v Holandiji 400, v Olomucu 328, v stolpu Štefanske cerkve na Dunaju 354, v stolpu stolne cerkve v Parizu 340 centov. Angleži nimajo velikih zvonov; „veliki Tomaž“ v Oxfordu tehta le 150 cen-

tov. Zvon v vatikanski kupoli tehta 280 centov stolpu sv. Jakoba di Compostella pa 300, toliko tudi v stolni cerkvi v Milanu. V Bernu, v Švici, in zvon z 250 centi. Največji zvon na svetu pa je sarski zvon v Moskvi, ki se menda ni rabil niti ter tehta 201.956 kg. Zvon ni obešen, nego leži na granitni plošči v Kremli.

Smrtonosen klobuk. V Seattle mestecu ob tleh oceanu, se je sprehajala pred kratkim Davida Th. sova s svojim soprogom in z bratom. Naenkrat je gledala mlada gospa v neki izložbi prekrasen moški klobuk. Ljubeznivi mož je stopil takoj v prodajalno ter vprašal, koliko stane klobuk. A ker je veljal dolarjev, ga žena ni marala, češ da je predrag, da neče biti tako zapravljava. Tedaj pa ji je začel govarjati brat Samuel Lake, naj sprejme klobuk, ker terega je mož voljen kupiti. In tako se je izcimila tega prepira. Trojica se je pomirila, a se je žena čela iz nova prepirati, tako da je naposled ustala S. Lake svojega svaka, ter sestro smrtonosen ranil. Potem je nabil še enkrat revolver in je ustrelil še samega sebe.

Radi poljuba umrla. Nedavno je umrl v Veli- otrok lončarja Bräuerja, ker se je poparil z mleko. Malo prej, predno so pokopali otroka, ga je njegova mati poljubila, vsled česar je zbolela ter umrla zaradi zastrupljenja krvi.

Gospodarske stvari.

Ali je konj, ki se vlega bolan? Nekteri konjnikdar ne vležejo, temveč počivajo in spijo. Navadno so taki konji bolani na prsih in jim je ležanje hudo sapo. Konj, ki se ne vleže, tudi mu boleha na žilah v bedrah in nogah, ter se ne vleže, da mu povzroča vstajenje mnoge bolečine ali pa da mu sploh ni mogoče. Iz tega sledi, da mora dati konj, ki se noče tudi pri počitku vleči, preiskati od živinozdravnika, ker je bolan. Polov takega konja enkrat na tla, držite ga nekaj časa na tleh ter ga opazujte, kako diha pri ležanju in pri vstajanju, in kmalu boste videli, kaj je vzrok.

Vnetja na očeh pri konjih so jako različna. V vadememu vnetju je vzrok kak vdarec, ali če pa kaka smet v oči. Taka vnetja kmalu preidejo, če predvsem odpravi njen vzrok, in če se primeri zdravi. Druge vrste vnetje prihaja od prehlajenja in se imenuje katarično vnetje ter ima sedež v zvezi s tkanini očesa. Revmatično vnetje očesa prihaja tudi od prehlajenja, pa ima sedež v roženici očesa. Vnetje je dokaj nevarnejše, ker lahko povzroči slepoto. Najnevarnejše je pa vnetje, ki se imenuje mesni slepota, ki pride, pa zopet izgine, in se tako toliko časa ponavlja, da konj oslepi. Zdravljenje delj trajajočega vnetja je vselej prepustiti izkušeni živinozdravniku.

Kako se hrani grah, da se v njem ne zara- molji? V grahu se molji ne zarede kadar se hrani ampak že med rastjo. Oplojena samica hrošča graha namreč poišče cvetoč ali ravnokar odcvetel grah

položi na mladi grahov strok eno ali tudi več podolgovatih rumenih jajec. Iz jajca izleze ličinka, se zavije v strok, poišče mlado grahovo zrnice ter se vanje zadolbe. Luknjica na strovu in tudi na grahu se popolnoma zaraste, tako da od zunaj ni poznati, ali je zmo zdravo ali ne. Grah raste in se debeli, ž njim pa tudi ličinka, ki izprva le po malo je, da more grah zoreti in šele potem ga v hramu dalje razjeda. — Grah se najlaže zatre, če ves piškav grah, ki plava po vodi, zdrobimo s hroščcem vred, ali pa ga skuhamo ter ga pokrmimo. Pred vsem je pa paziti, da se piškav grah ne rabi za seme.

Mravlje in sadno drevje. Mravlje prav nič ne škodujejo sadnemu drevju, pač se pa kažejo na vsem tistem mlademu drevju, ki je napadeno po listnih ušeh. Mravlje namreč zalezujejo listne uši zaradi nekoga sladkega soka, ki ga uši izcesajo. Škodo delajo le uši, in če se zatrote, mravlje preidejo same od sebe. Listne uši se zatirajo z močno tobakovo vodo, v katero se potapljajo vsi od uši napadeni vršički.

Imam svinjo z mladimi praseti, katera pojè vse svoje blato. Kako bi jo odvadil? Odgovor: Da svinja žre svoje blato, more biti vzrok slaba prazna krma, kateri zlasti primanjkuje rudninskih snovi, ali preobilna želodečna kislina, in žival sili neki notranji nagon umiriti to kislino s požiranjem blata in gnojnice. Pazite v hlevu na največjo snago, glejte da so snažna korita in posode za pripravljane krme, da v njih ni ostankov krme, ki se v zraku skisa in se vsled tega tudi novo položena krma hitro skisa in daje želodcu preveč kisline. Požiranje blata mladičem ne bo škodovalo, pač pa jim bo škodovala preobilna kislina v materinem želodcu, vled česar postane njeno mleko škodljivo, in prasci lahko dobe po njem zelo nevarno drisko. Priporočamo Vam, svinji pokladati poklajno apno ter ji v svinjak postaviti posodo, napolnjeno z zdrobljeno kredo, zmešano z prahom iz lesnega oglja. Če ima svinja preveč kisline v želodcu, bo prav rada žrla kredo, da z njo umori kislino in ne pojde več za blatom. S tem boste pomagali svinji pa tudi obvarovali mladiče pred boleznijo.

Svinje, ki žrejo prasce. Svinja spada med živali, ki vse jedo, t. j. rastlinsko in mesno hrano. Nekateri prašiči, in to so zlasti od manj žlahtnih pasem, imajo poželenje po mesu, in doječe svinje kaj rade utešijo to željo s tem, da žro svoje mladiče. Pri žlahtnih prašičih se ta neprilika le redkokdaj pokaže. Vzrok, da je svinja kot pujssek sesala na kakem sprednjem sescu, je ničev. Svinja se včasih raztogoti, ker jo pujski s svojimi ostrimi zobmi na seskih grizejo. V tem slučaju je pujskom ostre zobe poščipati. Druga sredstva proti temu, da svinje ne žro pujskov so: 1. Kadar svinja koti, je sproti odstranjevati iztrebilo in vse mrtve pujske. Breji svinji naj se nikdar ne poklada sirovo meso ali kri. 3. Pujski naj se na več mestih namažejo s kreolinom.

Veseli „Stajere“.

Jaka: Ti Tone ali so te zares pri sodnji obsodili?

Tone: Seveda me so, 14 dni imam!

Jaka: Zakaj pa se nisi zagovarjal?

Tone: Saj se sem, lagal sem, da se je vse kadilo, pa vse zastonj.

Jaka: Pa bi bil rekel, da si bil pijan.

Tone: Saj sem tudi rekel, da sem bil pijan, a sodnik je rekel, da nisem bil tako pijan, kakor postava zahteva!

Nekdo se drugemu posmehuje in roga, da ima dolga ušesa. „Res da jih imam,“ mu ta odgovori, „moja ušesa so za človeka res nekoliko predolga, ali tudi vaša prijatelj, so za osla prekratka!“

Pisma uredništva.

Gospod P. W. Kaplja. Naslov za »Narod« zadostuje tako le: »Slovenski Narod, Ljubljana!« S pozdravom!

Laški Trg. Vašega dopisa o g. župniku pri sv. Rupertu in njegovem delovanju proti »Stajercu«, nismo mogli tokrat sprejeti, a prihodnjič si bomo tega gospoda — sposodili. Zdravo!

Od sv. Jakoba v Slovenskih Goricah. Ko smo pregledali Vaš dopis, zapazili smo, da je povzet malone do cela iz »Stajerca«. Seveda ne bode od nas zahtevali, da ponatisnemo že prej tiskane lastne stvari!

Našim dopisnikom. Ker smo imeli za današnji list veliko druge tvarine, morali smo odložiti malone vse dopise. Torej prosimo potrpljenja.

Orehovci: Prihodnjič! Pozdrav!

Poslano.

Šivalni stroji. Bralci naprednega »Stajerca« se opozarjajo na oznanila Bratov Slavitsch v tem listu, v katerih se priporočajo najboljši in najcenejši šivalni stroji po najnovšem sistemu „Dürkopp.“ Kdor ima čas in priložnost naj ne zamudi ogledati si bogato zalogo te trgovske hiše.

Najden čoln. Ivan Rožič je prijel blizu Varaždina na Dravi plavajoči 8 metrov dolgi čoln vreden 16 do 20 kron. Lastnik naj se oglasi pri: Kr. kotarskem predstojniku v Varaždinu.

Poslano.

Tisti vozniki, kateri imajo nekaj kapitala ter voz in konje na razpolago, dobijo lep zaslužek s prodajanjem (hauziranjem) kisle vode. Vpraša naj se pri

ravnateljstvu v Radincih

(Brunnen-Direktion in Bad Radein.)

612

Loterijske številke.

Trst, dne 26. julija: 26, 44, 59, 64, 69.

Gradec, dne 2. avgusta: 28, 18, 21, 72, 15.

Stajerska
ROGAČKA
KISELA VODA **Jempol** in Styria
OSVEŽUJOČA PIJACA. Nepresegljiva zdravilna voda. SVETOVNOZNANA